Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0287

Proračun za leto 2024 – ocenjevanje izvajanja metodologije vključevanja načela enakosti spolov v proračun EU

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. novembra 2025 o proračunu za leto 2024 – ocenjevanje izvajanja metodologije vključevanja načela enakosti spolov v proračun EU (2025/2033(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju členov 2 in 3 Pogodbe o Evropski uniji,

– ob upoštevanju členov 8, 10 in 19 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

– ob upoštevanju členov 21 in 23 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2024/765 z dne 29. februarja 2024 o spremembi Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027[1],

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2022/2496 z dne 15. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027[2],

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027[3],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. oktobra 2023 o predlogu za

---

1 UL L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
2 UL L 325, 20.12.2022, str. 11, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
3 UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

vmesni pregled večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027[4],

– ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovodenju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev[5], zlasti točke 16(f),

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije[6], zlasti člena 33,

– ob upoštevanju Predloga Komisije z dne 16. julija 2025 za uredbo Sveta o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034 (COM(2025)0571),

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 16. julija 2025 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za spremljanje proračunskih odhodkov in smotrnost proračuna ter drugih horizontalnih pravil za programe in dejavnosti Unije (COM(2025)0545) in priloženega poročila o oceni učinka z dne 16. julija 2025 (SWD(2025)0590),

– ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 3. novembra 2021 z naslovom „Smernice za boljše pravno urejanje“ (SWD(2021)0305),

– ob upoštevanja sporočila Komisije z dne 5. marca 2020 z naslovom Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025 (COM(2020)0152),

– ob upoštevanju poročila Komisije o enakosti spolov v EU za leto 2025,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 7. marca 2025 z naslovom Načrt za pravice žensk (COM(2025)0097),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 21. januarja 2021 o strategiji EU za enakost spolov[7],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. marca 2022 o vključevanju načela enakosti spolov v Evropskem parlamentu – letno poročilo

---

4 UL C, C/2024/1195, 23.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1195/oj.

5 UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28, ELI: https://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

6 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

7 UL C 456, 10.11.2021, str. 208.

2020[8],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 2. aprila 2025 o splošnih smernicah za pripravo proračuna za leto 2026, oddelek III – Komisija[9],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. maja 2025 o prenovljenem dolgoročnem proračunu za Unijo v spreminjajočem se svetu[10],

– ob upoštevanju načrta prihodkov in odhodkov Komisije za proračunsko leto 2026 z dne 4. junija 2025 (SEC(2025)0250),

– ob upoštevanju izjav o smotrnosti programov za operativne stroške, vključenih v delovni dokument, del I, iz junija 2025, ki je priložen predlogu splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2026 (COM(2025)0300),

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU – proračunsko leto 2021 (COM(2022)0401),

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU – proračunsko leto 2022 (COM(2023)0401),

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU – proračunsko leto 2023 (COM(2024)0401),

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU – proračunsko leto 2024 (COM(2025)0824),

– ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča 10/2021 z dne 26. maja 2021 z naslovom Vključevanje vidika spola v proračunu EU: čas je, da se z besed preide na dejanja,

– ob upoštevanju poročila Službe Evropskega parlamenta za raziskave iz februarja 2025 z naslovom Vključevanje vidika spola v proračun: trenutno stanje in priložnosti za 10. zakonodajno obdobje Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju študije, ki sta jo zahtevala Odbor za proračun in Odbor za proračunski nadzor o pripravi proračuna Evropske unije ob upoštevanju vidika spola – stanje v letu 2024,

– ob upoštevanju delavnice dne 25. junija 2025, ki jo je zahteval Odbor

---

8 UL C 347, 9.9.2022, str. 139.
9 UL C, C/2025/4382, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4382/oj.
10 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0090.

za proračunski nadzor, z naslovom Izvajanje metodologije vključevanja načela enakosti spolov v proračun EU,

– ob upoštevanju pisnih odgovorov kandidata za komisarja za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo iz časa potrditvenih predstavitev leta 2024,

– ob upoštevanju Pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje (1995),

– ob upoštevanju končnega poročila skupine strokovnjakov Sveta Evrope za pripravo proračuna, ki upošteva vidik spola (2005),

– ob upoštevanju dejavnosti Evropskega inštituta za enakost spolov (EIGE) in njegovih publikacij,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0212/2025),

A. ker je enakost spolov cilj EU, zapisan v njeni primarni zakonodaji, in načelo, ki bi moralo biti v središču vseh politik EU;

B. ker je vključevanje načela enakosti spolov globalno priznana strategija za zagotavljanje vključevanja vidika spola v oblikovanje, izvajanje in ocenjevanje vseh politik, programov in ukrepov za spodbujanje enakosti spolov in boj proti diskriminaciji;

C. ker Svet Evrope opredeljuje pripravo proračuna, ki upošteva vidik spola, kot ocenjevanje proračuna z vidika spola, ki na vseh ravneh proračunskega postopka vključuje vidik spola ter prestrukturira prihodke in odhodke za spodbujanje enakosti spolov;

D. ker inštitut EIGE opisuje pripravo proračuna, ki upošteva vidik spola, kot orodje, ki oblikovalcem politik omogoča promocijo odgovornosti in preglednosti, povečanje uravnotežene udeležbe vseh spolov v proračunskem postopku in spodbujanje enakosti spolov;

E. ker je Evropsko računsko sodišče poudarilo, da se v večletnem finančnem okviru EU za obdobje 2014–2020 enakost spolov ni ustrezno upoštevala;

F. ker je vključevanje enakosti spolov kot horizontalne prednostne naloge v proračun EU že dolgo pereče vprašanje tako v Odboru za proračunski nadzor kot v Parlamentu in velja za ključno merilo za ocenjevanje izvrševanja proračuna EU ter dobrega finančnega poslovodenja, uspešnosti in sorazmernosti;

G. ker je vključevanje načela enakosti spolov v proračun EU v medinstitucionalnem sporazumu, priloženem večletnemu finančnemu okviru za obdobje 2021–2027, med drugim nadgrajeno z zahtevami,

da je treba v ocene učinka in vrednotenja v okviru za boljšo pripravo zakonodaje vključiti tudi oceno učinka na enakost spolov ter razviti pilotno metodologijo, s katero bi od leta 2023 merili odhodke, pomembne za spodbujanje enakosti spolov na ravni programov;

H. ker je za enakost spolov potreben presečni pristop k pripravi proračuna, pri čemer je treba poleg vidika spola upoštevati tudi vse večjo diskriminacijo, s katero se soočajo ženske, ki pripadajo rasiziranim skupinam, invalidke, osebe LGBTIQ+ in migrantke, da bo poraba EU spodbujala enakost v vseh razsežnostih;

I. ker je družina temeljna enota družbe in ima ključno vlogo pri spodbujanju blaginje, stabilnosti in razvoja posameznikov, skupnosti in narodov; ker je zato bistveno, da jo horizontalne politike EU dejavno spodbujajo in podpirajo;

J. ker je priprava proračuna, ki upošteva vidik spola, predpogoj za doseganje enakosti spolov, enakost spolov pa je sama po sebi pogoj za pametno, trajnostno in vključujočo rast, tudi v EU, za katero je inštitut EIGE – s čvrstim ekonometričnim modelom, ki ga je uporabil na specifičnem kontekstu EU – pokazal, da bi izboljšanje enakosti spolov prineslo vrsto makroekonomskih koristi na več področjih, kot so izobraževanje, dejavnosti trga dela in plače; ker je inštitut EIGE pokazal tudi, da enakost spolov na splošno močno in pozitivno vpliva na bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca in da bi izboljšanje enakosti spolov privedlo do povečanja BDP na prebivalca v EU za vsaj 6,1 % oziroma do leta 2050 tudi do 9,6 %, kar znaša 1,95 bilijona EUR oziroma 3,15 bilijona EUR;

K. ker so se po poročilih inštituta EIGE od leta 2021 zaskrbljujoče zmanjšala prizadevanja držav članic za vključevanje načela enakosti spolov, kar pa se na ravni EU ne bi smelo odražati;

L. ker je sistematično vključevanje predhodnih ocen učinka na enakost spolov in blažilnih ukrepov v postopke oblikovanja politik EU potrebno, da bodo prihodnje pobude spodbujale enakost spolov, ne pa je slabšale;

M. ker morajo demokratične institucije odražati raznolikost družbe, zlasti s sestavo svojega osebja;

N. ker je uravnotežena zastopanost spolov še vedno nedosegljiv cilj na številnih ključnih ravneh odločanja;

O. ker Pekinška deklaracija in izhodišča za ukrepanje pozivajo k vključitvi vidika spola v proračunske odločitve na vseh ravneh in ker je EU zavezana uporabi njihovih načel, zlasti da bi zagotovila, da javna sredstva učinkovito prispevajo k enakosti spolov in krepitvi vloge žensk na vseh področjih politike;

Splošne opombe

1. pozdravlja, da je Komisija v skladu s svojimi zavezujočimi obveznostmi in po več pozivih Parlamenta razvila pilotno metodologijo za spremljanje in merjenje odhodkov, povezanih z enakostjo spolov, na ravni programov v večletnem finančnem okviru 2021–2027, da bi izboljšala vključevanje načela enakosti spolov v proračunski postopek Komisije ter izboljšala prispevek zasnove politik in dodeljevanja sredstev k ciljem enakosti spolov;

2. ugotavlja, da Komisija s sedanjo metodologijo programom podeli različne ocene na podlagi presoje njihovega prispevka k enakosti spolov na najbolj razčlenjeni možni ravni ukrepanja, pri čemer:

   (a) podeli oceno 2 ukrepom, katerih glavni cilj je izboljšanje enakosti spolov;

   (b) podeli oceno 1 ukrepom, pri katerih je enakost spolov pomemben in nameren cilj, vendar ni glavni razlog za ukrep;

   (c) podeli oceno 0 za ukrepe, ki niso ciljni oziroma se zanje ne pričakuje, da bodo bistveno vplivali na enakost spolov;

   (d) podeli oceno 0* za ukrepe, ki bodo verjetno pozitivno vplivali na enakost spolov, a ta vpliv še ni jasen;

3. ugotavlja, da metodologija temelji na označevalcu za politiko enakosti spolov, ki ga je razvila Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj in je kvalitativno statistično orodje za spremljanje in evidentiranje razvojnih dejavnosti, usmerjenih v politični cilj enakosti spolov, Komisija pa ga uporablja za vse programe porabe proračuna EU, ki se izvajajo v deljenem, neposrednem in posrednem upravljanju;

4. poudarja, da se metodologija Komisije razlikuje od označevalca politike enakosti spolov, ki ga je razvila Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, saj ne vključuje ocene, ki bi omogočala sledenje morebitnim negativnim učinkom porabe EU na cilje vključevanja načela enakosti spolov, in uvaja kategorijo 0* za ukrepe z verjetnim, a še nejasnim pozitivnim učinkom na enakost spolov; poudarja, da bi se morala metodologija Komisije v vsakem primeru izogibati nenamernim posledicam, kot je odvračanje ali zavračanje naložb v sektorje, ki so strateški, a v katerih tradicionalno prevladuje en spol, med drugim v obrambnem sektorju;

O izvajanju metodologije, ki jo je razvila Komisija

5. ugotavlja, da je bila metodologija prvič uporabljena v postopku priprave načrta prihodkov in odhodkov za proračun EU za proračunsko leto 2023, retroaktivno pa se je uporabila tudi na proračunih za proračunski leti 2021 in 2022;

6. ugotavlja, da je od 352 milijard EUR prevzetih obveznostih v proračunskem letu 2021 v času objave sorodnega letnega poročila o upravljanju in smotrnosti izvrševanja 1 % teh obveznosti prejel oceno 2, oceno 1 so prejeli 3 %, oceno 0 je prejel 1 %, oceno 0* pa 95 % teh obveznosti;

7. ugotavlja, da sta od 321 milijard EUR prevzetih obveznostih v proračunskem letu 2022 v času objave sorodnega letnega poročila o upravljanju in smotrnosti izvrševanja 2 % teh obveznosti prejela oceno 2, oceno 1 je prejelo 9 %, oceno 0 je prejelo 16 %, oceno 0* pa 73 % teh obveznosti;

8. ugotavlja, da sta od 427 milijard EUR prevzetih obveznostih v proračunskem letu 2023 v času objave sorodnega letnega poročila o upravljanju in smotrnosti izvrševanja 2 % teh obveznosti prejela oceno 2, oceno 1 je prejelo 9 %, oceno 0 je prejelo 69 %, oceno 0* pa 20 % teh obveznosti;

9. ugotavlja, da so od 195 milijard EUR prevzetih obveznostih v proračunskem letu 2024 v času objave sorodnega letnega poročila o upravljanju in smotrnosti izvrševanja 3 % teh obveznosti prejeli oceno 2, oceno 1 je prejelo 17 %, oceno 0 je prejelo 65 %, oceno 0* pa 16 % teh obveznosti, pri čemer so te ocene zaokrožene;

10. razume, da se je skozi leta zmanjševal delež prevzetih obveznosti, ki so dobile oceno 0*, in sicer zaradi izboljšanja zbiranja in razpoložljivosti podatkov, pa tudi zaradi zmogljivosti poročanja Komisije, ki je njenim generalnim direktoratom omogočila, da na bolj razčlenjeni ravni boljše izmerijo prispevek svojih programov k enakosti spolov;

11. nadalje razume, da primerjava številk, ki odražajo letne rezultate, med proračunskimi leti ali pridobivanje spoznanj iz takih primerjav nimata velike dodane vrednosti zaradi omejene razpoložljivosti podatkov in zmogljivosti poročanja v prvih proračunskih letih, za katera se je uporabljala ta metodologija;

12. ugotavlja, da je po mnenju Komisije mogoče ukrepe, ki so bili ocenjeni z 2 ali 1, šteti, kot da spodbujajo enakost spolov, in da so ob upoštevanju tega v letu 2024 enakost spolov spodbujali ukrepi v vrednosti 37,99 milijarde EUR, leta 2021 je bila vrednost takšnih ukrepov 10,76 milijarde EUR, leta 2022 je znašala 37,83 milijarde EUR, leta 2023 pa 47,99 milijarde EUR;

13. ugotavlja, da je zmanjšanje absolutne vrednosti ukrepov za spodbujanje enakosti spolov med letoma 2023 in 2024 neposredna posledica zmanjšanja skupnega zneska obveznosti v teh dveh proračunskih letih, kar je mogoče v veliki meri pojasniti s postopnim opuščanjem obveznosti v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost;

14. ugotavlja, da je Komisija poleg rezultatov, predloženih za vsako proračunsko leto, v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU za leto 2024 objavila ponovno oceno vseh prejšnjih rezultatov na podlagi novejših in celovitejših ocen svojih programov, kar je privedlo do skupnih trendov, ki kažejo, da sta 2 % ukrepov v obdobju 2021 do 2024 2 % prejela oceno 2, 10 % jih je prejelo oceno 1, 83 % oceno 0, 5 % pa z oceno 0*; ugotavlja tudi, da je v skladu s ponovno oceno Komisije v proračunskih letih 2021–2024 skupaj 12 % proračunskih odhodkov EU prispevalo k spodbujanju enakosti spolov (z ocenama 1 in 2), kar je znašalo 158,4 milijarde EUR;

15. poudarja, da niso vsi proračunski programi EU enako uspešni v smislu vključevanja spola kot horizontalne prednostne naloge, saj so nekateri programi zaradi svoje zasnove politik pri tem veliko boljši, na primer programi v razdelku 6 „Sosedstvo in svet“, v katerem je bil spol opredeljen kot horizontalna prednostna naloga z jasnimi cilji in merili, ter posebni programi v okviru drugih razdelkov, kot je Obzorje Evropa, ki zaradi zahteve po upoštevanju vidika spola pri pripravi proračuna ne spodbuja le enakosti spolov, temveč pozitivno vpliva tudi na prakse držav članic z navzkrižno kontaminacijo v fazi izvajanja na nacionalni ravni;

16. obžaluje, ker z uporabljeno metodologijo, ki je orodje za spremljanje, posebej načrtovano za operativne proračune, ni mogoče ustrezno oceniti upravnih proračunov institucij in organov EU;

17. ugotavlja, da je področje uporabe metodologije omejeno, saj ne zajema v zadostni meri sekundarnih ali posrednih učinkov programov na enakost spolov, morebitnih negativnih učinkov ali presečnih razsežnosti, potrebnih za celovito oceno učinkov politike;

18. ugotavlja tudi, da se ne upoštevajo dovolj morebitni negativni učinki programov na enakost spolov, zlasti , v sektorjih, kot so konkurenčnost, obramba in pripravljenost; poudarja, da spodbujanje enakosti spolov ne bi smelo povzročiti omejitev ali zmanjšanja naložb v kritične sektorje; poziva Komisijo, naj predlaga konkretne ukrepe za izboljšanje enakosti spolov, hkrati pa zagotovi, da to ne bo negativno vplivalo na naložbene odločitve;

19. obžaluje, da metodologija zaradi naknadne narave ne more strukturno vplivati na oblikovanje politik v predhodni fazi ali na zbiranje in dodeljevanje finančnih sredstev, kar je bistveno za ustrezno vključevanje enakosti spolov v programe EU;

O širšem pristopu k vključevanju načela enakosti spolov v finančne programe EU

20. ugotavlja, da imajo poleg metodologije vključevanja načela enakosti spolov, ki se uporablja za proračun EU, nekateri programi EU

enakost spolov vključeno v svojo pravno podlago, drugi pa ne;

21. ugotavlja, da je dvojni pristop Komisije k vključevanju načela enakosti spolov, ki je razdeljen na spremljanje proračuna EU in določanje ciljev, vključenih v pravne podlage programov, koristen okvir, vendar je ta pristop razdrobljen in ne vpliva na vse programe v enaki meri, s čimer se zmanjšuje skladnost pristopa EU k enakosti spolov;

Sklepne ugotovitve

22. je seznanjen z oceno izvajanja vključevanja načela enakosti spolov v proračun EU[11], ki jo je pripravila Komisija, in se strinja, da bi bilo treba v preostalih letih večletnega finančnega okvira 2021–2027 še naprej prednostno ocenjevati programe, da bi bolje ocenili njihov prispevek k enakosti spolov in pridobili izkušnje pri njihovem izvajanju, pri čemer bi bilo treba dobro izkoristiti izboljšano sporočanje podatkov, razčlenjenih po spolu, ki velja od leta 2023; poudarja, da je treba poglobiti sodelovanje z vsemi državami članicami, da bi uskladili metodologije in preprečili razdrobljenost njihovih pristopov ter izboljšali zbiranje, združevanje in sporočanje podatkov;

23. se zaveda, da je metodologija, ki jo je razvila Komisija, sicer koristno orodje za ocenjevanje prispevka proračuna EU k enakosti spolov, a se sooča z omejitvami, ki zmanjšujejo njeno možnost doseči preobrazbeni učinek; poudarja, kako pomembno je zagotoviti razpoložljivost podatkov ter uporabo posebnih, merljivih, uresničljivih, ustreznih in časovno omejenih kazalnikov uspešnosti (SMART) v zvezi s tem;

24. poudarja, da na proračun EU vplivajo številne krize in spremembe političnih prednostnih nalog, zato je bistveno, da se upoštevanje vidika spola pri pripravi proračuna sorazmerno vključi v jedro predhodnega proračunskega cikla programov, tudi na novih prednostnih področjih, kot so konkurenčnost, obramba in pripravljenost;

25. poziva Komisijo, naj oblikuje polnopraven in celovit pristop do priprave proračuna, ki bo upošteval vidik spola, ter specifično in celovito metodologijo za proračun EU, ki bo v celoti operativna že ob začetku naslednjega programskega obdobja in bo imela preobrazbeni potencial, ki bo rezultat njenih zmogljivosti vplivanja na celoten proračunski cikel in odpravljanja težav, opredeljenih v tej resoluciji,

---

11 Poročilo o oceni učinka, priloženo predlogu Komisije za uredbo o vzpostavitvi okvira za spremljanje proračunskih odhodkov in smotrnost proračuna ter drugih horizontalnih pravil za programe in dejavnosti Unije (COM(2025)0545).

ter bo tako zagotavljala dobro finančno upravljanje sredstev EU;

26. poudarja, da bi moral vsak instrument, sprejet v skladu s členom 122 PDEU, poleg večletnega finančnega okvira po potrebi uporabljati tudi določbe o vključevanju načela enakosti spolov in pripravi proračuna, ne da bi pri tem spremenili cilje programov, merila za upravičenost ali merila za dodelitev, ki so že določena v sektorski zakonodaji, da bi celovito in dosledno spremljali prispevek EU k spodbujanju enakosti spolov v vseh instrumentih financiranja;

27. poziva Komisijo, naj izvaja sistematične predhodne ocene učinka, v njih pa analizira tudi posebne učinke politik in ukrepov fiskalne politike EU, vključno z davčnimi shemami in programi državne pomoči, na enakost spolov, in sicer v skladu s smernicami za boljše pravno urejanje, da bi opredelila in ublažila razlike med spoloma; poudarja, da bi bilo treba skrbno preučiti tudi socialne in gospodarske učinke večje enakosti spolov, pri tem pa upoštevati upravne stroške za mala in srednja podjetja;

28. opozarja, da morajo biti vsi zakonodajni predlogi EU skladni s primarno zakonodajo EU, vključno z načelom enakosti spolov; poziva Komisijo, naj okrepi svoje predhodne ocene učinka, da bi pri pripravi zakonodajnih predlogov skrbno preučila in čim bolj zmanjšala morebitne negativne učinke na enakost spolov v EU;

29. poziva Komisijo, naj vzpostavi „zaščitni mehanizem za enakost spolov“ kot standardni del zakonodajnih postopkov EU, ki bo zahteval revizijo vsakega predloga, za katerega se je z analizo Računskega sodišča izkazalo, da spodkopava strategijo in cilje EU za enakost spolov;

30. obžaluje neuravnoteženo zastopanost spolov med uradniki in političnimi predstavniki na ravni EU in držav članic, kar spodkopava načelo enakosti spolov pri zastopanju;

31. poziva Komisijo, naj oceni izvedljivost uvedbe nadaljnjih ukrepov za enakost spolov na vodstveni ravni za vse spole, da bi bili prek ciljno usmerjenih podpornih shem ustrezno vključeni v oblikovanje politik;

32. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo minimalni delež proračuna EU namenjen enakosti spolov kot glavnemu cilju (ki ustreza rezultatu 2 v sedanji metodologiji);

33. poziva Komisijo, naj preuči možnost določitve kvantitativnega cilja v naslednjem programskem obdobju, in sicer v obliki deleža proračuna EU, ki bi prispeval k spodbujanju enakosti spolov (in bi se s sedanjo metodologijo ocenil z 2 ali 1), saj so se podobni cilji izkazali za koristne pri uresničevanju ciljev EU na področju podnebja in biotske raznovrstnosti;

34. poziva Komisijo in Svet, naj spoštujeta določbe, ki so bile vključene v

revidirano finančno uredbo med pogajanji o naslednji generaciji programov, zlasti da bi se morali programi in dejavnosti, kadar je to izvedljivo in ustrezno, izvajati v skladu z ustreznimi pravili za posamezni sektor, ob upoštevanju načela enakosti spolov in v skladu z ustrezno metodologijo vključevanja načela enakosti spolov;

35. meni, da je v skladu z revidirano finančno uredbo bistveno zagotoviti, da bodo v naslednjo generacijo programov vključeni cilji, ki bodo po potrebi omogočali zbiranje podatkov, razčlenjenih po spolu, in združevanje teh podatkov v vseh ustreznih programih; poziva Komisijo, naj še naprej razvija in izboljšuje svojo metodologijo za spremljanje prispevka proračuna EU k enakosti spolov, tudi s sistematično uporabo digitalnih orodij, kot je umetna inteligenca, da bi izboljšali zbiranje podatkov, njihovo združevanje in analizo med programi;

36. poziva vse zadevne akterje, vključno s Svetom, Komisijo, organizacijami civilne družbe in drugimi ustreznimi partnerji, naj si prizadevajo, da bi v naslednjem programskem obdobju pri pripravi proračuna upoštevali vidik spola;

37. poziva Komisijo, naj večji delež proračuna za zunanje delovanje EU usmeri v ukrepe, ki bodo prispevali k enakosti spolov in krepitvi vloge žensk, ter naj 25 % instrumentov EU za zunanje financiranje v prihodnjem večletnem finančnem okviru nameni spodbujanju enakosti spolov kot glavni cilj; nadalje poziva Komisijo, naj vzpostavi poseben sklad za spodbujanje enakosti spolov na globalni ravni in zagotovi, da se ukrepi, ki jih podpira, osredotočajo na dostop do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, povečujejo udeležbo žensk pri sprejemnaju odločitev, podpirajo nevladne organizacije, ki jih vodijo ženske, in nudijo pomoč lokalnim zagovornicam človekovih pravic;

38. poziva Komisijo, naj za naslednji večletni finančni okvir določi jasne cilje v smislu prispevanja k zmanjšanju razlik v plačah in pokojninah med spoloma ter reševanja vprašanja revščine žensk, tudi z izboljšanimi storitvami otroškega varstva;

39. poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo programi, ki jih financira EU, varovali in spodbujali pravice žensk, pri tem pa poseben poudarek namenjali dostopu do javnega zdravstvenega varstva, otroškega varstva ter spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic;

40. poziva institucije EU, naj v skladu z načeli direktive o preglednosti plačil[12] analizirajo morebitne razlike v plačah med spoloma in

---

[12] Direktiva (EU) 2023/970 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o krepitvi uporabe načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske s preglednostjo plačil in mehanizmi za izvrševanje (UL L 132, 17.5.2023, str. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

poročajo o njih ter po potrebi sprejmejo ustrezne ukrepe; znova poziva institucije, organe, urade in agencije EU, naj izboljšajo uravnoteženo zastopanost spolov, zlasti na višji vodstveni ravni; poziva institucije, organe, urade in agencije EU, naj izvedejo analizo, da bi opredelili področja v kadrovskem ciklu – od zaposlovanja prek dostopa do napredovanja – kjer so takšne izboljšave najbolj potrebne, in preučijo možnost izvajanja nadaljnjih ukrepov, da bi čim prej dosegli uravnoteženo zastopanost spolov;

41. priznava vztrajne razlike med spoloma v več sektorjih, v katerih tradicionalno prevladuje en spol; poziva Komisijo, naj pri pripravi proračuna upošteva vidik spola, da bi zagotovila in spremljala nediskriminatorne pogoje za dostop do potrebnih znanj in spretnosti ter izobraževalnih programov za vse spole, ter naj izboljša enakost spolov v teh posebnih sektorjih, da bi povečala konkurenčnost industrije; poziva, naj se posebna pozornost nameni podjetnicam, zlasti v malih in srednjih podjetjih ter zagonskih podjetjih, tudi s posebnim spremljanjem v okviru programov, kot sta InvestEU in Obzorje Evropa; poziva k strožjim mehanizmom spremljanja in poročanja, da bodo sredstva resnično koristila ženskam in marginaliziranim skupinam;

°

° °

42. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.